

SLOVENSKI NAROD.

Načina vsak dan zvezcer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tvoje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez listodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolje frankovati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v l. nadstr., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezne številke po 10. h.

Uredništva telefon št. 34.

Upravnštva telefon št. 85.

Ljubljanska gimnazija.

Končno je tudi »Slovenec«, glasilo S. L. S., pretrgal molk v zadavi delitve tukajšnje prve državne gimnazije ter dal v svojih predalih prostora stvarnemu dopisu o tem vprašanju. Vesel nas to zaradi tega, ker vlada zdaj mora spoznati, da smo si v najvažnejših točkah glede tega vprašanja edini vsi Slovenci brez razlike političnega mišljenja in stranke.

Res je, da so nevzdržljive razmene na srednjih šolah po vsem Slovenskem, ne le na Kranjskem, ampak še bolj na Štajerskem, Koroškem in Primorskem. Prvi pogoj za napredek v soli je, da učenec umevaj predavanje. Ta pogoj pri slovenskem srednješolskem dijaku nikjer ni izpolnjen. Sicer slovenski dijaki še vkljub temu dobro napredujejo v soli. Toda to umstveno in znanstveno izobrazbo si pridobjijo le z velikim naporom ter na stroške čuvstvene in srčne olike, za katero jim nedostaje časa. Tudi ne smemo prezreti, da Slovencev prihaja razmeroma majhno število v srednje šole, torej le izbran material. Saj je prišlo n. pr. v šolskem letu 1904/05 na 100.000 prebivalcev pri Nemcih 328 gimnazijev, pri Italijanah že 335, pri Slovencih pa le 218, t. j. za tretjino manj! K temu še pride, da Slovenci žalibog preveč zanemarjam realke in bi v vstjetju realeev razmerno število slovenskih srednješolscev gotovo znašalo komaj polovico nemških ali laških. To tudi čutimo dan na dan, ko povsod po Slovenskem srečavamo tuje uradnike!

Vsled pomanjkanja slovenskih srednjih šol na Primorskem, Koroškem in Štajerskem in vsled polovičarske ureditve teh šol na Kranjskem ter vsled narodenega šovinizma nemških izpravevnih komisij pa trpi tudi naš srednješolski naraščaj. Skoraj na vseh kranjskih srednjih šolah so nastavljeni poleg slovenskih tudi nemški, izven Kranjske pa skoraj izključno nemški profesorji, ki odjedajo domaćinom kruh, širijo nemško agitacijo ter uničujejo narodno in sploh človeško zavetnost naših v razvoju vsem vplivom pristopnih dijakov.

Kako naj postanejo svobodni možje oni, ki so v mladih letih vedno pod pritiskom narodno sovražnih profesorjev? Hrbet se krivi že od desetega leta naprej, potem ni čudno,

da imamo toliko nesamostojnih vladnih podrepnikov.

Vse te razmere vladajo ravno tako tudi na prvi ljubljanski gimnaziji, katere delitev se je sprožila v zadnjem času. Da se ta delitev ne sme zgoditi tako, kakor se je delilo v Celju, v samostojno popolno nemško gimnazijo z nemškim ravnateljem in podrejene slovenske razrede z nekakim vodjem, to nam je vsem jasno. Da se to prepreči, je v prvi vrsti dolžnost slovenskih poslancev. Če bi njih moč vpliv na zadostovala, pa tudi z drugimi sredstvi ne smemo biti izbirni.

Po sedanji ureditvi prve gimnazije na Nemec ni najmanjše potrebe po kaki spremembri ali delitvi; nemški dijaki lahko študirajo v svojem jeziku. Nasilje se godi le slovenskim dijakom tukaj in po drugih naših zavodih. Izginuti morajo iz naših zavodov razni Jaukerji, ki niso porabni zaradi jezikovne nesposobnosti. Vse šole pa se morajo posloveniti. Isto narodno delitev, katero hočejo Nemci tukaj, moramo zahtevati za gimnazije in realke v Gorici, Trstu, Celovec, Mariboru in Celju, pred vsem pa na ljubljanski realki. Na vseh teh zavodih se leto za letom ubija na stotine slovenskih dijakov z neznanim učnim jezikom, tu obstoja pedagoška in kulturna potreba po slovenskem pouku. Ista potreba velja za slovenske trgovske šole v Ljubljani, Trstu in n. pr. v Celju. Če se torej govorí o kaki kompenzaciji za eventualno nemško gimnazijo v Ljubljani, potem se ne smemo zadovoljiti z ureditvijo enega zavoda ali zavodov ene kronovine; ne, na vsej čerti, po vsem Slovenskem se mora vpeljati slovenski učni jezik; primerna kompenzacija leži le v polnem izvajanjtu tega načela, katero zahtevajo ljubljanski Nemci zase.

Tako z lahkim srečem ne smemo Nemcem priznati gimnazije v Ljubljani, kakor to hoče Slovenčev dopisnik. Kako nastopajo Nemci proti našim srednjim šolam v Celju in Mariboru! Če se le komu zasanja o slovenski gimnaziji ali realki v teh mestih, že protestirajo nemški mestni zastopi in poslanec teh mest. In vendar so ta mesta gospodarska, kulturna in politična središča velikih slovenskih okrožij in kot takšna bi tudi bila naravni sedež slovenskih višjih šol. Naši zavodi za nemštvu teh mest tudi ne pomenajo prav nobene nevarnosti. Nasprotno pa nemške nevarnosti v Ljubljani ne smemo bagatelizirati.

Vsled naše nečujenosti se ravno potom šol vedno bolj krepi nemški živelj v Ljubljani in sosednih občinah — le poglejmo v Šiško!

Nemška gimnazija bi gotovo za silo uspevala v Ljubljani, če drugače ne, pa z umetnimi sredstvi po znanih receptih, kakor n. pr. uspeva gimnazija v Ptaju, čeravno ima Ptuj samo konaj 40—50 nemških dijakov, ves okraj je popolnoma slovenski in v Mariboru, oddaljenem kakih 25 km, je nemška gimnazija in realka. Nemška gimnazija v Ljubljani bi se držala, kakor razne nemške srednje šole na Češkem, Moravskem in Šleškem, ki imajo po 120—150 učencev v 7 realnih ali v 8 gimnazijskih razredih. Nemška gimnazija bi se torej držala in bi znatno okreplila umetno ljubljansko nemštvu.

Če bi v teoriji lahko priznali Nemcem gimnazijo v Ljubljani, moramo biti iz navedenih razlogov in po nemškem vzgledu v praksi odločno proti njej. Ne smemo je zaspasti, kakor smo že zaspasti razširjenje kočevske gimnazije.

Trdno upamo, da ga ni slovenskega politika ali celo stranke, ki bi šla v tem vprašanju Nemcem na roko, in najodločneje zavračamo že vsako senco misli, da bi cela naša dežela v svojem brezupnem finančnem stanju prispevala za vzdrževanje nepotrebne nemške gimnazije v Ljubljani, ki bi bila že druga nemška gimnazija v čisto slovenski kranjski deželi!

Pred otvoritvijo drž. zabora.

Dunaj, 15. oktobra. Češki klub je imel danes sejo, v kateri se je prijavila celo vrsta predlogov in interpelacij, med temi predlog poslanca Fiedlerja, naj se kompetenca upravnega sodišča raztegne tudi na pritožbe proti odločbam in odredbam vojaških oblastej, kakor je to na Ogrskem. — Posl. dr. Kramar je povabil danes zvezcer zaupnike Mladčehov, Staročehov, čeških agrarcev in katoliške narodne stranke k skupni seji zaradi ustanovitve skupnega češkega kluba. Seje sta se udežila tudi ministra dr. Förta in dr. Patača, ki sta se v debati zavzemala za složno postopanje in za ustanovitev skupnega kluba. Tudi načelniki imenovanih strank so se izrekli za skupni klub, le vodja agrarcev posl. Prahsek se je držal rezerviran. Češki agrarci stoje na stališču, da imajo

Mladočehi svojo bodočnost že za seboj ter se vsled tega nočijo družiti z njimi.

Zveza soc. demokratov je tudi imela danes popoldne daljšo sejo, v kateri se je razpravljalo o nagodbah. Za posvetovanje o nagodbenih predlogah se je sestavil poseben odbor; za poročevalca je določen posl. Dr. Elenbogen. Potem se je razpravljalo o nujnih predlogih, ki se vložijo v prvi sejah, med temi je tudi nujni predlog zaradi pasivne resistance na privatnih železnicah.

Delegacije.

Dunaj, 15. oktobra. Dne 27. t. m. se vršni ministrska konferenca, da določi skupni proračun za leto 1908. Obenem se bo razpravljalo o tem, kdaj se naj sklicejo delegacije. Delegacije bodo imele v drugi polovici meseca decembra nekako pripravljalno zasedanje, v katerem se dovoli proračunska provizorij. Glavno zasedanje se vrši šele prihodnje leto.

Deželni zbori.

Koper, 14. oktobra. Istrski deželni zbor je sprejel nujni predlog posl. Mandiča, naj se izposluje povodom cesarjeve 60letnice popolno pomilovanje za izseljence, ki so v vojaških obveznostih.

Solograd, 14. oktobra. Deželni zbor je sklenil, ustanoviti v spomin na cesarjev vladarski jubilej kmetijsko šolo za dečke in dekle. V ta namen se je dalo deželnemu odboru na razpolago 140.000 K. Končno je sprejel deželni zbor šestmesečni proračunska provizorij, nakar se je zasedanje odgodilo.

Lovov, 14. oktobra. Pred odgovitvijo deželnega zabora je izreklo deželni maršal grof Baden upanje, da bo imel deželni zbor, preden mu poteče funkejska doba, priliko še v tem letu sprejeti volitno reformo, v kateri namen je obljudil storiti vse, kar je v njegovih močeh.

Konference pri ministrskem predsedniku.

Dunaj, 15. oktobra. Ministrski predsednik baron Beck je sprejel včeraj celokupno načelništvo krščansko socijalne stranke, in sicer poslance princa Liechtensteina, Gessmanna, Ebenhecha, Schraffla in Fuchsa. Ministrski predsednik jim je natančeno razložil nagodbeni projekt. Danes je

bilo pri ministrskem predsedniku celo predsedstvo poljskega kluba.

Praga, 15. oktobra. Voditelj čeških strank je povedal ministrski predsednik, da vlada ne more dovoliti Čehom nikakih koncesij za to, ako češki poslanci glasujejo za nagodbo.

Cesarjeva bolezzen.

Dunaj, 15. oktobra. Zdravnički so izjavili, da je vsaka nevarnost izključena. Sicer se je kazala danes pri cesarju nekaka utrujenost, a to zategadelj, ker je včeraj mnogo delal. Vsak dan prečita cesar časopise ter le obžaluje, da ne more kaditi. Včeraj je hotel iti na izprehod, kar pa so mu zdravnički odsvetovali. Pač pa so izpraznili obe galeriji v Schönbrunn ter jih kurijo do 17^h, da se bo sprehal po njih cesar. Danes popoldne ni bilo skoraj nič več mrzlice, katar pojema in apetit narašča.

Ogrska vlada in nagodba.

Budapest, 15. oktobra. Ogrska vlada izjavlja jutri v poslanski zbornicu, da z nagodbo stoji in pada. S tem, da zborica sprejme ali odklopi nagodbo, pove ali zaupa sedanje vladi ali ne. V slučaju nezaupanja bo sedanja vlada takoj izvajala posledice. Minister Kosuth se je baje zavezal, da pri svoji stranki zastavi svojo osebo, da se odobre med Avstrijo in Ogrsko sprejeti dogovori.

Avstro-Ogrska banka.

Dunaj, 15. oktobra. Avstro-Ogrska banka bo imela še v mesecu novembra občeni zbor ter sklene pri tej priliki, zaprositi za podaljšanje bančnega privilegia na dvajset let. V tej prošnji namerava banka sporočiti vladi, da ne more sprejeti krajšega termina, in ako se ne dovoli podaljšanje na 20 let, začne banka leta 1909. z likvidacijo. Priprave za to eventualnost se vrše že več tednov.

Nemadžarske narodnosti na Ogrskem.

Budapest, 15. oktobra. Zloglasni Apponyjev šolski zakon se že začel izvajati z vso krutostjo. V slovaškem okraju Liptavski Šimikulaš je nadzoroval na podlagi tega zakona vladni šolski nadzornik avtonomne verske šole. Pri tem je odstavil 17 učiteljev, ker niso imeli diplome v madžarskem jeziku ter niso znali govoriti gladko madžarski. Na-

LISTEK.

Natakarica.

Prva natakarica je bila Heba. Bila je dražestna punca, ko je v Olimpu točila nektar, in bogovi so imeli tako dopadajenje nad njo, da so marsikako kupio izpraznil čez žejo. Te kupe so bile v onih časih, ko še nihče ni vedel, kaj so antialkoholiki in abstinenti, vsaj tako velike, kakor slavonske kupe, iz katerih se pije slavonizani »bilikum«.

Heba je hitro speznala, da vino kaj močno vzpodbuja moška nagnjenja k ženskam. Celo bogovi so postali včasih skrajno nadležni. Razdevali so ji svojo ljubezen in celo sveti zakon so ji oblubovali, če jih usliši. Toda Heba je bila krepostna in nepristopna vsem tem zapeljivostim. Opravljala je zvesto svoje posle kot nebeška natakarica, drugače pa z bogovi in hotela imeti opravkov. Divjega Bak je to nekoč tako razljutilo, da ji je pozabivši na svoje nebeško dostojanstvo hotel silo storiti. Heba se mu je iztrgala iz rok in je bežala, Bak pa se je v svoji ljubezenski obdenosti zapodil za njo. Pri tem begu je Heba padla. Ker je imela po tatakratni nebeški modi na sebi eno samo krilo in je še to bilo na straneh

odprt — dandanes nosijo tako krila samo še predstavljalke »Lepe Helene« — se je pri tem paden zgodilo, da se je krilo odmaknilo čez dopustno metro in da se je razbila kupa, v kateri je Heba nosila pijančajočim bogovom nektar na mizo.

Zen je bil tisti dan slabovoljen in čemeren. Ko je videl Hebo v njeni razgaljenosti, jo je pošteno oštel in je površ poslal na zemljo svojega orla, da je prinesel v nebesa Ganymeda, ki je odslej opravljal v Olimpu natakariske posle. Z žensko postrežbo je bilo takrat v nebeškem kraljestvu konec, zaradi česar pa bogovi niso postali nič krepostnejši.

Kakor kaže ta dogodek izza klasičnih časov, je vprašanje o ženski ali moški postrežbi v gostilnah starodavnih. V vseh tisočih letih, kar jih je že poteklo, odkar se je to vprašanje začelo, se ljudje glede njega še niso zedinili. Lagje je bilo pripraviti katoliško cerkev do tega, da se je ukonila znanost in priznala, da je ženska okrogla, kakor pripraviti ljudi do tega, da bi se porazumeli glede ženske postrežbe v javnih lokalih.

Kdor čita velike liste, naleti večkrat na poročila o ljutih bojih, ki se razvnamejo v mestih zaradi postrežbe v gostilnah. In sicer so natakarji tisti, ki začenjajo boj in zahtevajo, naj se odpravijo natakarice in naj bo v gostilnah moška postrežba, Ganimed hoče imeti monopol.

Če bi verjeli časopisom oziroma njenih poročilom, se je batiti, da bodo ženske popolnoma izpodrinile moške pri gostilniški postrežbi. V nekaterih deželah, na primer v pobožni kraljevini Bavarski so, izvzemši nekaj naj-elegantnejših in najdžajnejših hotelov že več let nastavljene v restavracijah, gostilnah, krémah in »pajzeljnih« samo natakarice. V Monakovem imajo natakarice celo svoje društvo, ki je ustanovljeno le v ta namen, da vodi boj proti natakarjem in za obranitev ženske postrežbe. To društvo šteje nad 2000 članic. Kdor je bil kdaj v Monakovem, ta ve, kaj to število pomeni. Monakovska natakarica je jedrovita ženska. Visokih prsi, pod pasom pinegavsko široka in močna, da bi skoro balincev s sodi. Ni čuda, da so se doslej izjavili vši poskusi monakovskih natakarjev, izpodrinite te Hebe.

Na Italijanskem je natakarica čisto nepoznana. Tam strežejo v javnih lokalih samo moški. Tudi na Francoskem prevladuje moški spol. V Parizu je ženska postrežba uved

Trboveljska premogokopna družba se je postavila v zadnjem času odločno na nemško stran ter z vso silo zatira Slovence. Za nemško šolo v Hrastniku je delovala navdušeno ter darovala za njo mnogo goldinarjev, katere je prisluzila največ od slovenskih odjemalcev. Nemškutarjem v Hrastniku daje brezplačno veliko dvorjan ter kurjavo za njihove ponočne orgije, medtem ko mora ubogi delavec večkrat bolehati v ledenomrzlih, vlažnih luknjah. Tej družbi bo treba malo peruti pristriči!

Poročil se je daues gosp. Josip Bekš, c. kr. davčni asistent v Ilirske Bistrici, z gdž. Josipino Gruntarjevo iz Kobarida.

Poročili se je g. Josip Armič, učitelj iz Velenja z gdž. A. Elchnerjevo iz Svitave. Čestitamo!

Hotel „Alwies“ v Mariboru je kupil dr. Josip Povalej, finančni komisar v Mariboru. Dal je zanj 50.000 kron.

Davek na zabave. Graška mestna občina razpravlja o novem dakovu. Uvesti namreč hoče davek na razne zabave, kakor gledališče, koncerte, orfje, plese itd. Ta davek se bo imenoval — zabavni davek, a ne bo zabaven za dakovplačevalce.

Tilnik si je zlomil v Gaberski Gori 76letni Jere ne Re po vž, ko je padel iz kozolca.

IX. shod avstrijskih gostilničarjev se je pričel včeraj v Opatiji in bo trajal dva dni. Udeležencev je okoli 400.

V morje je skočil v Trstu 25letni poljedelec Josip Ivančič in utonil.

Akademičnega društva „Slovenija“ I. redni občni zbor bo na Dunaju dne 19. t. m. ob 8. uri. Lokal: „Zum grünen Tor“, VII. Lerchenfelderstrasse. Slovenski gostje in prijatelji društva dobrodošli!

Sleparski poštar. V Gjekenešu na Ogrskem je poštar Lajoš Povaz svar vodil pošte posljavitve, v katerih so bile večkrat velike dragocenosti ter te potem prodajal za neznavne zneske. Nekoč so bili poslanji po pošti briljanti uhani, vredni 750 K., a Lajoš jih je ukradel in prodal za 8 K. nekemu železniškemu uslužbencu, ki jih je zastavil za 250 K. Oba poštenjaka so zaprlj.

Zivinska mati. V Zagrebu je služkinja Marija Grdenič porodila nezakonsko dete, ki je že sekiro razsekala in zmetala večino v peč, kjer je zgorelo. Našli so le še par kosti. Brezrčno mater so oddali najprej v bolnico, potem jo pa izroče sodišču.

Kinematograf Edison na Dujski cesti nasproti kavarne „Evropa“ ima od danes do vstečega petka slediči kako zanimiv vspored: pariški tatovi, čarobstvo (fantazija), kako se ukroti ženska (humoristično), maščevanje kovača (drama v 12 slikah), kaj vse doneše šport (smešno). Slike so vse tako dolge, vsaka izmed njih ima bogato vsebino ter trajata predstava čez tri četrt ure. Priporočamo z nova ta kinematograf, ki si je v teku par mesecev pridobil pri občinstvu ugled in veljavno usled popolne umetniške dovršenosti slik in njih predstavljanja.

Kinematografsko gledališče na Turjaškem trgu obdrži dosedanje program še do vstečega petka, ker nove slike niso pravočasno došle. Od prihodnje srede naprej bo vsak teden dvakrat nov program.

„Društvena godba ljubljanska“ priredil danes v sredo v meščanskem hotelu „Lloyd“, na Sv. Petra cesti, društveni koncert za člane. Začetek ob polu osmih zvečer. Člani prosti, nečlani plačajo 40 vinarjev. — Jutri se vrši koncert v vinski kleti hotela „Union“. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina prosta.

Ljublanski sekstet na lok koncertuje danes v „Narodni kavarni“. Začetek ob 9. uri zvečer. — Vstop prost.

Pes popadel je predvčerajšnjim na Poljanski cesti mesarskega pomočnika Ivana Janeša ter ga k sreči ni poškodoval, a napravil mu je pri hlačah 8 K. škode.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 180 Makedoncev, 295 Hrvatov, 42 Kočevarjev, 160 Slovencev, 57 Črnogorcev, 70 Poljakov in 40 Ogrov. V Heb je šlo 100 Hrvatov in 68 Makedoncev, v Inomost pa 60 Hrvatov.

Umrl je in bil 14. t. m. pokopan absolvent tretjega tečaja ljubljanskega učiteljišča, Ciril Benedit, nadarjeni in nadrebudi nečak trnovskega župnika g. Vrhovnika.

Slovenskim umetnikom. „Družba sv. Cirila in Metoda“ namerava založiti lepe, umetniško izdelane narodne znake. Ti znaki naj bi se nosili v gumbuci in bi imeli biti elegantni ter sorazmerno ceneni, da se morejo razsiriti med vsemi sloji našega naroda. Za najlepši osnutek razpisuje vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda nagrado 50 K. — Rok je do 15. novembra t. l. Nasloviti je na „Družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.“

Družba sv. Cirila in Metoda je razposlala lepo število nabiralnikov v javne slovenske lokale. Nekateri teh »angeljčkov« delujejo prav marljivo v gmočno korist družbi. Pri g. Zalazniku v Ljubljani bo nabran prav kmalu prvi stotek; prav poihvalno delujejo nabiralniki tudi v Trstu, v Ptiju, v Laščah itd. Po nekaterih hišah pa so nabiralniki prasi brez dela in uspeha. Gospodarje in goste dočasnih hiš prosimo, naj se spominjajo ob raznih prilikah naše družbe, naj ne puste, da bi nabiralniki samevali prazni v skritih kotičkih. Družbi naj se pošljajo tudi iz teh manj važnih nabiralnikov darovi, če so tudi skromni, in tudi poročila o zanimanjju za nabiranje takih prispevkov. Družba ima vse nabiralnike v evidenci, njihovo delovanje pa izkazuje v mesečnih izkazih.

Novi nabiralniki družbe sv. Cirila in Metoda so že na potu. Vsem rodujubom, ki so se zanje priporočali, se pošloje takoj, ko dosegijo, nadejam se pa se, da se zglasti še toliko novih odjemalcev, da bo družba kmalu oskrbela novo izdajo. Nabiralnik ostane družbinu last, pošlje pa se brezplačno in franko.

Porotne obravnave. Za prihodnje porotne obravnave so poklicani: pri dež. sodišču v Ljubljani kot predsednik porotnega sodišča predsednik deželnega sodišča Albert Levicnik, kot njegov namestnik pa podpredsednik Josip Paček, višji dež. sodni svetnik Julij Polec in dež. sodni svetnik Franc Andolšek, pri okrožnem sodišču v Novem mestu kot predsednik porotnega sodišča predsednik okrožnega sodišča dr. Jakob Kavčič in kot njegov namestnik višji dež. sodni svetnik Ivan Škerl.

V znamenju žalosti. Pod tem nalogom se zaganja moj starci prijatelj zopet v me. Povabil sem ga na ustno razpravo o 4 najlepših učnih mestih, pa pravi, da se boji. Toliko se je sicer poboljšal, da je razjahal »Slovenca«, pa me malo poštegetal v »Narodu«. Prerekati se s človekom, ki se sam imenuje tovariša pa se skriva za urednikov hrbot, je težko. Očita mi, da sem gospoda, ki ga ima na strašno na piki, zagovarjal in da mu strašno kadim. O tem v »Tovarišu« ni besedice. Zakaj nisi dosleden? Sam čakam na eno najlepših mest in bi se najraje že prihodnji teden selil. Predvsem je treba človeku značajnosti, ne pa netopirjevih lastnosti v vojski s čveteronoži. To vedno zbadanje izza urednikovega hrbta bo rodilo nezaupanje med učiteljstvom in razrušilo slog in skupno delo, kar ravno nčiteljstvo nujno potrebuje. Ojunači se, pa stopi k gospodu in mu povej svoje želje, pa pusti mene v miru. Ne zamerim Ti seveda prav nič, pač pa se smejem Tvoji srčnosti, da se vsaj iz zasede upaš streljati. Stvaren opis učiteljskega položaja v našem okraju bo marsikom dobrodošel, a pisati ga ne sme tak tovariš, ki se v obraz laska, po časopisih pa praska. Matko.

Resna beseda Bistričanom. Ker poznamo Ilirsko Bistrico kot vrlo napredno vas, je dolžnost naša, da jo o pravem času opozorimo na veliko nevarnost, ki ji preti. Ravnokar izvemo od zanesljive strani, ki izključuje vsak dvom, da Trnovčanje seveda na tistem delujejo na tem, da spravijo Ilirsko-Bistriško sodišče v Trnovo. Zadeva je resna in za Bistričane velikega pomena. Dovolj je menda, ako zamoremou poudarjati, da imajo celo zadevo v rokah že višje oblasti, ki stoje na stališču Trnovčanov. Oblasti niso prav nič zadovoljne s sedanjim sodniškim poslopjem, ki baje ni za nobeno rabo. Trnoveci so erarju ponudili tako ugodno ponudbo, da jo erar gotovo sprejme. Erar da baje čaka le na to, da poteče pogodba. Dr. Šusteršič pa pridno pete brusi okoli vplivnih oseb. Trnovečani so v zadnjem času marsikaj dosegli. Tako pošto. Uradništvo nima baje stanovanj v Bistrici in mora v Trnovcu stanovati. Sicer so še drugi vzroki v vlogi navedeni. Opozarmajo torej še enkrat Bistričane, da ne bo prepozno.

Novice z Bleda. Ker je vreme zopet lepo, gre s stavbami hitro naprej; omeniti imam lepo vilo »Dalibor« ob jezeru last g. Jos. Lenčeta iz Ljubljane, katera bode kmalu gotova, potem više Adele Škaberne iz Ljubljane, katera se zida sedaj čez 1. nadstropje in bo imela krasen razgled posebno proti Babjemu zobu, nadalje vilo gospoda Rudolfa Gröschla iz Trsta, kateri je rodom Čeh. Vse te stavbe so v vasi Mlino. Tako se izgojavljajo tudi 1. nadstropje nove stavbe hotel »Petranc«, ker se je staro poslopje demoliralo in bodo novi hotel imel poleg lepega salona tudi 30 sob za tujece, namesto 8 kot dosedaj. Tudi vulgo Cesar poleg posestva kneza Windischgrätzta zida vilo z več solarnimi za tujece. Ravno tako je šla iz vasi Mlino idilična stará kovačnica, poleg mostu iz zoku jezera, za to pa stoji sedaj čedna vila s 6 sobami deloma za tujece pripravljenih. Poleg vile »Mirni dol« izgotovljena je nova vila, ka-

tera je na prodaj. Načrte ima za novo poslopje tudi gostilna Hribar za 14 sob proti sedanjam 3 sobam. Nadalje imajo načrte posestniki Anton Piber in Miha Tavčar poleg posestva Windischgrätzta, ter Blaž Mandel, kateri bodo napravili lepa stanovanja za tujece. Do sedaj precej v ozadju stojeca vas Mlino začela se je prav pridno dvigati z novimi stavbami, ker posestniki vsak dan koristi tujškega prometa bolj in bolj upoštevajo. Obžalovanja vredno je le to, da so občinska pota skozi vas prav v slabem stanju ter bi bila dolžnost županstva.

— Do sedaj precej v ozadju stojeca vas Mlino začela se je prav pridno dvigati z novimi stavbami, ker posestniki vsak dan koristi tujškega prometa bolj in bolj upoštevajo. Obžalovanja vredno je le to, da so občinska pota skozi vas prav v slabem stanju ter bi bila dolžnost županstva. — Novi srbški list v Zagrebu. »Narodni Glasnik«, organ srbskih radikalcev, ki je dosedaj izhajal v Zemunu, se je preselil v Zagreb, kjer bo izhajal po 3krat na teden. Urejeval ga bo Stjepan Kobasic, bivši urednik »Srpske Riječi« v Sarajevu.

— Tiskovna sloboda na Bolgarskem. Okrožno sodišče v Sofiji je odsodilo urednika »Večerne Pošte« Šančevu radi razžaljenja sultana na 1 mesec zapora in 400 levov globe. — Radi razžaljenja časti je bil v Burgazu obojen urednik lista »Burgaski Glas« Karaagzo na 1 leta zapora in 1000 levov globe, pisec novice Džedo Moskova na 6 mesecev zapora in 500 levov globe. Kakor se vidi iz navedenih odsodb, je bolgarski tiskovni zakon naravnost drakonski.

— Naročnost v Makedoniji. Po podatkih, ki so jih predložili generalnemu guvernerju Hilmi paši Bogar Gočev, Srb Gopčević, Grk Nikolajev in Nemec Oestreich, stanuje v Makedoniji 720.000 Bolgarov, 670.000 Turkov in Arbanasov, 510.000 Srbov, 350.000 Grkov, 70.000 Kucu-Valahov in 120.000 raznih drugih narodnosti. V celem šteje Makedonija, ki obsegajo skopljanski, solunski in bitoljski vilajet, 2 milijona 470.000 prebivalcev.

— Solstvo na Balkanu. Na Romunskem pride na vsakih 82 km² in na 2800 prebivalcev po ena ljudska šola. Na Srbskem pride ena šola na 42 km² in na 1230 prebivalcev, na Bolgarskem na 27 km² in 1102 prebivalca, v Črni gori na 70 km² in 1900 prebivalcev, na Grškem pa na 19 km² in 690 prebivalcev. Tačko je urejeno šolstvo v državah, ki jih naši Nemci kaj radi imenujejo barbarske. Kako pa stoji s šolstvom v Bosni in Hercegovini, ki spada tudi k balkanskemu polotoku in je pod avstrijsko-nemško upravo? V Bosni pride ena ljudska šola na 145 km² in na 4289 prebivalcev!

— Znamenita iznajdba v Zagrebu. Josip pl. Halla, rojen Zagrebčan, je izumil aparat, s katerim se odpravlja neprijetno mišljanje pri projekciji kinematografičnih slik. Halla je dobil za to svojo iznajdbo dne 1. maja t. l. patent na Francoskem. Sedaj sestavlja aparat, ki bo omogočil projekcije kinematografičnih slik po barvenih fotografijah.

— * Dunajski zdravniki proti dr. Luegerju. V ponedeljek so imeli dunajski zdravniki sestanek, na katerem so nastopili proti trditvi dunajskoga župana dr. Luegerja, da je vsled cepljenja koz umrlo na Dunaju na kozah več ljudi nego sicer na tej bolezni. Poročevalce dr. Krips je rekel med drugim: Ko se je dr. Lueger na sicer samem poslužil blagoslova znanstvene medicine, uporabil je prvo priliko, da zopet pokaže svoje stare sovraščo zoper zdravnike. Mesto Zahvalje na 20urno neumorno delo so dobili organi zdravstva javen ukor. Župan je hotel zdravnike diskreditirati in znanosti zadati strupen udarec. Nato je bila soglasno sprejeta sledenča resolucija: »Dunajski zdravniki odbijajo napade dr. Luegerja na medicinsko znanost ter ga pozivljajo, da svojo izjavbo v seji občinskega sveta ali v svojem uradnem glasilu podkrepi ali da jo prekliče, v nasprotnem slučaju pa ostane na njem maledž, da je lahkonino ali zlobno širil lažnive trditve v javnosti.« — Ker je dr. Lueger vedno v veliki milosti pri ljubljanskem »Slovenecu«, ki vidi v njem samo ideal župana, zato smo prepričani, da ga bo Jegličev list primerno vzel v zaščito, kot se spodobi za krščansko socialce!

— * Ponemčevanje Turčije. — Francoski listijavljajo zanimive podatke o naseljevanju Nemcov v Turčiji in napol Saljivo, napol resnobno pišejo o ponemčevanju Turške. — Sedaj se nahaja na Turškem 75.000 Nemcov; izmed njih pa jih je 5000 v okolici Carigrada. Nemška vlada rada vidi v turških občinah, da ne zmanjšuje nemškega prebivalstva zato, ker nemški izseljenci ne sprejemajo turške narodnosti, ampak le podpirajo nemški vpliv v turški državi. Pri turških trgovinskih in obrtniških podjetjih je že naloženo 125 milijonov nemškega kapitala in 500 milijonov otomanska vlada potrosi za nakup vojaških potrebščin.

— * Kako je mestna mladina odturna od narave. Na javnih šolah v Berlinu so učitelji preiskovali duševno obzorje nad šest let starimi učencema ter dognali, da so otroci večinoma odturni od narave. Izmed 100 izpravnih otrok jih 70 ni videlo nikdar solnčnega vzhoda in zahoda, 75 jih še ni videlo živega zajeta, 64 veverice, 53 nikdar polza, 87 breze,

59 žitnega polja, 98 nobene reke razven domače, 82 jih ni slišalo škrjanca. Taka žalostna statistika bi se lahko v vsakem večjem mestu dognala. Tudi v Bostonu so preiskovali znanje otrok v naravi ter so našli med 100 otroki v starosti 4 do 8 let 77 takih, ki niso še nikdar videli vrane, 57 takih, ki ne poznavajo vrabce, 50 jih ni videlo še nikdar žabe, 20 jih ne ve za metulje in 75 ne za krompir na polju. Žal, da se tudi pri nas celo na deželi, kakor kažejo pozivne, najdejo otroci, ki ne vedo mnogo o naravi, akoravno v nji žive, tegu se kriji starši, ki se premalo bavijo z otroci ter jih premalo poučujejo.

* Ali mora mož plačati dolgove svoje žene? To vprašanje je rešilo nedavno dunajsko deželno sodišče ter bo gotovo zanimala rešitev ženske in moške. Slučaj je bil sledič: Žena nekoga premožnega Dunajčana si je kupila na up dve oblike za 900 K., a mož ni hotel računa plačati. Tvrda je vsed tega moža tožila, in prvo sodišče, ga je tudi odsodilo, ker je doseđaj plačeval vse račune, ki jih je napravljala žena za gospodinjstvo in zase. Mož se je pritožil na deželno sodišče, ki je razdilo, da glasom § 91. mora žena po svojih močeh pomagati mož pri gospodinjstvu in pri varčevanju. Toda zakon z nobeno besedo ne daje ženi pravice, da bi smela v moževem imenu samostalno barantati z njegovim premoženjem. Nadalje obstoji zakon, ki določa, da poglavar rodbine ni dolžan plačati, kar vzemo člani rodbine — tedaj tudi žena — na up, ako ni dal sam dovoljenja k temu. Vsak prav in previdni trgovec mora imeti informacije o tem, ali misli mož poravnati izdatke svoje žene, ker sicer nosi sam posledice svoje neprevidnosti.

* Hrvatski Zeppelin. Priprav bil vec Jos. Selak v Belovaru se je celih osem let neprestano trudil, da bi iznaš

je na peronu postaje Colombe pri Parizu na vlak, ko so zapazili prestrašeni uradniki, da stoji na tihu, po katerem bi imel vsak trenutek prihitevi brzovlak, 18 z dinamitom obloženih voz. Postajenčelnik in drugi uradniki so vse strahu odrevneli, da si niso vedeli pomagati, potniki pa so v divjem diru bežali. Le Note ni izgubil glave, ker je vedel, da bi tudi beg bil v tem slučaju brezupen. Stekel je k menjalnikom na progri in zasukal vrtljak, tako da je brzovlak še zadnji trenutek zdrčal na drugi tir. Za ta čin hladnokrvnosti je dobil Note od vlade visoko odlikovanje.

* Najnovejši poklic v Ameriki je — univezalet knjig. V Njujorku se bavite že dve tvrdki s tem, da uničujete računske knjige in druge knjige ter zapiske velikih trgovskih tvrdk. Svojo obrt razglasate po okrožnicah in inseratih ter obetate, da opravite posel tako, da ne dobi v te spise vpopleda nobeno nepoklicano oko.

* Kako staro so vodopadi Niagara? Učeni geolog dr. Spencer je preiskal Niagsarske vodopade na njih starost ter izračunal, da so staro najmanj 39.000 let. Cerkev seveda ne bo mogla odobriti te hračunov, zakaj pred »stvarjenjem« sveta vendar še niso mogli biti vodopadi.

* Novi San Francisko raste nago z večjo krasoto, kakor poprej iz svojih razvalin. Zasluzek za vse rokodelce in delavce je prav lep. Vsakdo lahko dobi dela, ako le hoče delati. Tesarji zaslužijo 144—164 K na teden, zidarji pa služijo 216 K na teden. Pri tem pa niti življene ni pretirano draga. Kalifornija je bogata sadja. Najlepšega grozja velja le 20 vin. funt, hruške, jabolka, breske in melone se dobijo za četrtni cene, ki se mora plačati na Angleškem. Najboljšega mesa funt velja 60 vin. Sedaj se zida nad 1000 novih hiš.

* Roman za pridigo. Prvi pridigar škofjske cerkve pri Sv. Štefanu v Tottenville, Jamienson, je iznašel novo metodo, kako privabiti vernike k pridigam v cerkev. Spisal je temperamentni roman v naturalistični smeri, v katerem se dokazujejo zle posledice pijačevanja in igranja. Romana pa ni založil, temveč ga vsako nedeljo po par poglavij s pričneje prečital. Uspeh je sijajan. Vsako nedeljo je cerkev polna poslušalev.

* Parobrod pred 400 leti. Dokazuje se, da parobroda ni iznašel ne Papin ne Fulton, temveč Španec Garay, sicer že pred 400 leti. V neki stari španski kroniki, ki so jo našli šele sedaj, se pripoveduje sledenča čudna historija. V 16. stoletju je živel na Španskem mož imenom Garay, ki se je v svoji zgodnji mladosti udeležil Kolumbovo vožnje za neznanimi svetovi. Od takrat je ostal skoraj neprestano na morju ter je obiskal vsa znanja morja. V svojem prostem času se je bavil z matematiko, fiziko in mehaniko. Na svoje stare dni je nastopil hipoma z idejo, da se da z vodno paro provzročiti gibanje ter je mogoče na ta način goniti kolo. Ker je mislil pri svojem preiskovanju le na parobrodstvo, je izrekel prečiranje, da bi bilo mogoče pritrdirti v ladjo kolo z lopaticami, ki bi ga sušala para ter bi premikala celo ladjo. V začetku so se nad 70letnemu starcu posmehovali, končno pa se mu je le posrečilo, opozoriti cesarja Karla V. na svojo idejo. Cesar je slutil resničnost velike ideje ter je naročil, naj napravi Garay s prvo ladjo, ki pride v barcelonsko pristanišče, svoje poskuse. Prva ladja, ki je prispevala, je bila »Trinidad«. Garay je šel vkljub kapijanovim ugovorom takoj na delo. Danes je neumnevno, kako se je temu starecu z mladeničkimi nazori posrečilo spremeniti jadrenico v par urah v parnik. Seveda so bile priprave priproste. Garay je položil os čez krov ladje, a na vsakem koncu je bilo nataknjeno po eno kolo z lopaticami, ki so segale v vodo. Potem so prinesli na ladjo kotel z — blagoslovljeno vodo (zaradi inkvizicije) ter se je delala para. Pod kottom je bil aparat, v katerem se je premikal drog gor in dol, vse skupaj pa je bilo z jermenim zvezzano z osjo. Cesar je gledal vse priprave s posebne tribune, kmalu se je začelo kaditi iz dimnika na ladji, in ladja se je začela premikati vkljub protivnemu vetru iz pristanišča. Letela je osem morskih milj, za kar je potrebovala dve uri. Praznoverno mesto je bilo prepričano, da žene ladjo hudič, zato je poskakalo z ladje ter plaval k bregu. Cesar pa je podaril iznajditev 4000 maravedisov.

* Vseh visokošolcev v Avstriji je bilo v polletnem semestru 1907. 21.504. Na teoloških fakultetah je bilo 1344 slušateljev, na pravno in državnoznanstvenih 9535 (66 ženskih), na medicinskih 3100 (132 ženskih) in na filozofskih 7525 (1076 ženskih). Posamezne univerze so imene: Dunaj 7360 slušateljev, Inomost 1026, Gradec 1756 (150 ženskih), Praga, češka univerza 3417, nemška 1407, Lvov 3097, Krakov 2623, Črnovice 764.

* Statistika dežja. Camille Flammarion, znani francoski astronom, je

izdal zanimive študije o statistiki dežja. Pisatelj je prišel do zaključka, da zadnjih 300 let pada vedno več dežja. Od leta 1689. do 1719. je padlo okoli 49 kubičnih centimetrov dežja, dočim so ga od leta 1890. do 1906. načratali 58. Letne številke kažejo neko gotovo perijodicitet; od pet do pet let se menja vrsta mokrotnih let z vrsto suhih. Leta 1896. smo imeli maximum, leta 1901. pa minimum in lansko leto smo zopet dosegli maximum. Ako je ta zaključek Flammarionov prav, potem se bo deževje zmanjševalo, da bomo imeli 1911. minimum in da prihodnja leta ne bodo tako deževna poletja.

* Zamotana rodbina. »Česke Slovo« pripoveduje sledenča dogodbo: Pred 15 leti se je poročil vdovec S. z vdovo Z. Zakonska sta živila več let zadovoljna in srečna v Ričanu. Nekoga dne pa se je pojavila v njunem stanovanju neka ženska, ki je rekla, da je prava žena S. ter pokazala tudi potrebne dokumente. Moža S. so zaprli, a v preiskovalnem zaporu se je izgovarjal, da je dobil v bolnišnici potrdilo o smrti svoje žene (v bolnišnici je namreč isti čas umrla neka ženska istega imena kakor njegova žena). Obsodili so ga dva meseca v ječu in njegov drugi zakon se je proglašil neveljavnim. Toda skrbel je še nadalje za svojo drugo rodbino, ki se je sčasoma pomnožila še za tri glave. Nedavno se je preselil s svojo rodbino v hišo vdovec N., ki se je zaljubil v njegovo drugo ženo, a te dni so ga presenetili v cerkvi z oklicem njegove druge žene z vdovcem N. Sedaj mu ne preostaja drugega, kakor poskoti svojo prvo, pravo ženo.

* Nične ne utecje svoji usedi. Slikar Elliot Perry v državi Missouri se je nedavno poročil tretjič z isto ženo. Pred osmimi leti, ko je bil 20 let star, se je poročil s takrat 18letno gospodinjo Winnie Philpot iz Nebranske. Drugi dan po poroki se je pokazalo, da je ženitna pogodba formalno neveljavna. Izposloval si je novo ženitno dovoljenje ter se drugič poročil. Pojavne je šel v Pariz študirat proti volji svojega bogatega tasta. Ko se je po petih letih vrnil v Ameriko, je izvedel, da se je njegova žena med tem dala ločiti od njega. Kmalu pa sta se zopet spriznili ter se je sedaj trečič poročil.

* Blaznik v dvorni pisarni. V nedeljo je prisel v kabinetno pisarno na Dunaju bogato oblečen človek, ki je zahteval, da ga morajo na vsak način pustiti pred cesarja, ker je poslan od ministrskega predsednika Wekerleja, ter da ima pri cesarju končno rešiti nagodbena vprašanja. Dejal je, da mora brez zadržka govoriti z vladarjem, ker se gre za milijone, ako bi se nagoda ne bi slomila po njegovem volji. Neznanega človeka so takoj prijeli. Pred policijo je govoril zmešano in si nasprotoval v svojih trditvah. Sprva je trdil, da se piše Szatmary in da je ministrski svetnik, pozneje je pa dejal, da se zove Jesenski in da je vladni komisar. Videlo se je, da je mož umoholen. Kar nehdoma je začel jokati, češ, da ne bo ne kvote, ne vojaški novincev, ne carinske svobode, ker mu ne puste govoriti s cesarjem. Delgotrajna nagodbena pogajanja so najbrž tako delovala na nesrečnika, da se mu je zmešalo. Dunajska policija je takoj obvestila budimpeštansko redarstvo, ki pa ni vedelo ničesar o tem zagonetnem človeku.

* 20.300 m nad zemljo. Meteorologični osrednji zavod v Curihu je spustil nedavno v zrak dvojni zrakoplov z raznimi instrumenti. Čez 2^{1/2} ure je prispel zrakoplov v kantonu Thurgau na zemljo. Aparati so kazali, da je bil zrakoplov v visočini 20.300 m. Da se je vzdignil do take visočine, je potreboval komaj dobro uro. V visočini 11.700 m je zaznamoval aparat najnižjo temperaturo, namreč —58° C. V visočini 20.000 m je bilo mrzalo —44° C, dasi je bilo pričakovati po meteorologičnih računih nad —80° C.

* Honorarji ruskih pisateljev. Grof Lev Tolstoj je s svojimi deli pridobil toliko, da dobiva letno rento 25.000 rubljev, dasiravno že več let izdaja svoja novejša dela brezplačno. Dostojevskega vlova je dobila za dela svojega soproga 75.000 rubljev. Kuprinu je samo njegov »Dvoboj« prinesel 10.000 rubljev. Sergijenku je vrgla knjiga »Kako živi in dela Tolstoj« 15.000 rubljev. Gorki in Andrejev sta tako priljubljena, da dobita za vsako vrsto svojih spisov po en rublju.

Knjizevnost.

„Slovenski Trgovski Vestnik“ ima v štev. 10. naslednjo vsebino: 1. Vseslovenski trgovski shod. 2. O varstvenih znakih. 3. Določbe za poslovni promet z avstr.-ogr. banko. 4. Šekovno pravo. 5. Iz trgovske prakse. 6. Slovensko trgovsko društvo v Celju. 7. Raznoterosti: Vseslovenski trgovski shod. — Kilometrski kazalci za najvažnejše postaje v Avstro-Ogrski in Bosni ter navodila za na-

vajanje kilometrskega kazalca. — Ustanovni občni zbor »Trgovsko-obrtna zadruga v Ljubljani, registrirane zadruge z omejenim jamstvom«. — Vodstvo Trgovsko-obrtna zadruga v Ljubljani. — Obrotni svet in »trgovski« svet. — Podelitev patentu za novo iznajdbo. 8. Društveni vesti. 9. Oglasli.

Vse tu naznajene knjige in liste se dobivajo v »Narodni knjigarni« na Jurčičevem trgu št. 3.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj, 16. oktobra. Vlada je danes vročila parlamentu zakonske predlogi, ki se tičejo ureditve gospodarske razmerja med avstrijsko in ogrsko državno polovico. Predloge se ne nanašajo samo na ureditev medsebojnih trgovskih in prometnih odnosov, marveč tudi na rešitev velevažnih državno-financialnih vprašanj. Tako se je posrečilo doseči spoznajanje tako v zadevi ogrskega bloka državnih dolgov, kakor tudi glede skupne državne banke in glede kvotnega vprašanja. Predloge so deloma take, ki naj tvorijo vsebinsko formalnih zakonov, deloma pa so izvršilne določbe, ki jih lahko vladni izvedeta v svojem področju in delokrogu in ki so se predložile zakonodajalnima zastopstvoma zgorj v svrhu, da se omogoči pravilna sodba o celoti načrtnega operata. Te zakonske predloge obsegajo 1. načrt zakona, s katerim se ima uveljaviti pogodba glede ureditve medsebojnih trgovskih in prometnih odnosov med obema državnima polovicama, nadalje kontrakt, da se prepreči dvakratno obdajenje takšnih podjetij, katerih obrat se razteza na obe državni polovici in končno adicionalno pogodbo glede prispevanja dežela ogrske krone k bremenom skupnih državnih dolgov; 2. pa načrt zakona, s katerim se avstrijska vlad pooblašča, da sklene z ogrsko vladno posebno pogodbo glede veljavnosti delniških in zavarovalnih družb ter pridobinjskih in gospodarskih zadrug tudi v drugi državni polovici. Na novo sklenjena pogodba sloni na temelju nagodbe iz 1. 1867. in ima za podlagu popolno svoboščino gospodarskega prometa v obsegu notranje in popolne gospodarske skupnosti v obsegu zunanje gospodarske in trgovinske politike. Carinska in trgovska politična skupnost je zajamčena s carinsko mejo in z medcarinskim prostim prometom. Obstojecarinski zakoni in carinske določbe kakor tudi tarif ostanejo v obeh državnih polovicah še nadalje v veljavni. Spremembe v tem oziru so mogoče samo po medsebojnem sporazumljenu. Takisto je določeno, da se morajo tarifalne določbe docela enotno tolmačiti in izvajati. V eni državni polovici vplačane carine se ne smejajo na noben način v drugi polovici vračati, ako tega izrecno ne dovoli prva vlad. Pavšalije za carinsko režijo so se za Avstrijo določile na 5.500.000 kront in se obenem odredilo, da se imajo vsako leto povisiti za 1%. S tem je avstrijska državna polovica na boljšem za 470.000 kront. Takozvana tirolska žitna naklada ostane v veljavni do leta 1917., dočim je mlečki promet mlino v tudi vna prej prepovedan. V obseg zunanje trgovinske politike spadajoča vprašanja so se v bistvu uredila kakor določil. To se nanaša zlasti na sklepanje in odpoved gospodarskih pogodb, ki imajo, kakor carinske, trgovinske, plovitvene in konzularne konvencije obvezno moč za obe državni polovici. Določilo se je, da se 1. marca 1906. uveljavljene trgovinske pogodbe, za katere se je določil eventualni odpovedni rok 31. decembra 1915., ne smejo enostransko odpovedati niti s strani Avstrije, niti s strani Ogrske. Odgovored pogodb brez dolocenega odpovednega roka ne sme nobeden komplicentov enostransko zahtevati, dokler je v veljavni nagoda. Kar se tiče obrtnike in svetovne zadruge glede borznega prometa in v tem pogledu preustrojiti borzo v Budimpešti. Docela nova je določba o nagodbenih razsodiščih. Ta razsodišča imajo razsojevanje o tolmačenju in izvajaju pogodbe glede ureditve medsebojnih trgovskih in prometnih odnosov. V kompetenco teh razsodišč pa ne spadajo vprašanja o odpovedi gospodarskih pogodb z inozemstvom, kadar tudi ne vprašanja živinskega prometa in veterinarske policije. V razsodišči voli vsaka državna polovica po 4 stalne sodnike, izmed teh pa za vsak slučaj voli vsaka stranka po dva, ki imata nato razsojevanje o začetki. Kar se bančnega vprašanja tiče, je razvidno iz današnje izjave ministrskega predsednika, da se obvezujejo razsodišči, da se ne importirajo živila še takrat spraviti v promet, ko jo pristojni organi na kraju določbe preiščajo in spoznajo za zdrovo. Izvoz svinj se smeti v bodoče vrsti le potom že letečne in samo na temelju posebnega dovoljenja od slučajna. Glede transita živine in mesa iz inozemstva bosta obe državni polovici postopali docela enotno. Glede prometa z vinom se je ogrska vlad zavzemala, da se bo v tem oziru prilagodila avstrijskemu zakonodajstvu, isto je tudi obljudila storiti glede borznega prometa in v tem pogledu preustrojiti borzo v Budimpešti. Docela nova je določba o nagodbenih razsodiščih. Ta razsodišča imajo razsojevanje o tolmačenju in izvajaju pogodbe glede ureditve medsebojnih trgovskih in prometnih odnosov. V kompetenco teh razsodišč pa ne spadajo vprašanja o odpovedi gospodarskih pogodb z inozemstvom, kadar tudi ne vprašanja živinskega prometa in veterinarske policije. V razsodišči voli vsaka državna polovica po 4 stalne sodnike, izmed teh pa za vsak slučaj voli vsaka stranka po dva, ki imata nato razsojevanje o začetki. Kar se bančnega vprašanja tiče, je razvidno iz današnje izjave ministrskega predsednika, da se obvezujejo razsodišči, da se ne importirajo živila še takrat spraviti v promet, ko jo pristojni organi na kraju določbe preiščajo in spoznajo za zdrovo. Glede transita živine in mesa iz inozemstva bosta obe državni polovici postopali docela enotno. Glede prometa z vinom se je ogrska vlad zavzemala, da se bo v tem oziru prilagodila avstrijskemu zakonodajstvu, isto je tudi obljudila storiti glede borznega prometa in v tem pogledu preustrojiti borzo v Budimpešti. Docela nova je določba o nagodbenih razsodiščih. Ta razsodišča imajo razsojevanje o tolmačenju in izvajaju pogodbe glede ureditve medsebojnih trgovskih in prometnih odnosov. V kompetenco teh razsodišč pa ne spadajo vprašanja o odpovedi gospodarskih pogodb z inozemstvom, kadar tudi ne vprašanja živinskega prometa in veterinarske policije. V razsodišči voli vsaka državna polovica po 4 stalne sodnike, izmed teh pa za vsak slučaj voli vsaka stranka po dva, ki imata nato razsojevanje o začetki. Kar se bančnega vprašanja tiče, je razvidno iz današnje izjave ministrskega predsednika, da se obvezujejo razsodišči, da se ne importirajo živila še takrat spraviti v promet, ko jo pristojni organi na kraju določbe preiščajo in spoznajo za zdrovo. Glede transita živine in mesa iz inozemstva bosta obe državni polovici postopali docela enotno. Glede prometa z vinom se je ogrska vlad zavzemala, da se bo v tem oziru prilagodila avstrijskemu zakonodajstvu, isto je tudi obljudila storiti glede borznega prometa in v tem pogledu preustrojiti borzo v Budimpešti. Docela nova je določba o nagodbenih razsodiščih. Ta razsodišča imajo razsojevanje o tolmačenju in izvajaju pogodbe glede ureditve medsebojnih trgovskih in prometnih odnosov. V kompetenco teh razsodišč pa ne spadajo vprašanja o odpovedi gospodarskih pogodb z inozemstvom, kadar tudi ne vprašanja živinskega prometa in veterinarske policije. V razsodišči voli vsaka državna polovica po 4 stalne sodnike, izmed teh pa za vsak slučaj voli vsaka stranka po dva, ki imata nato razsojevanje o začetki. Kar se bančnega vprašanja tiče, je razvidno iz današnje izjave ministrskega predsednika, da se obvezujejo razsodišči, da se ne importirajo živila še takrat spraviti v promet, ko jo pristojni organi na kraju določbe preiščajo in spoznajo za zdrovo. Glede transita živine in mesa iz inozemstva bosta obe državni polovici postopali docela enotno. Glede prometa z vinom se je ogrska vlad zavzemala, da se bo v tem oziru prilagodila avstrijskemu zakonodajstvu, isto je tudi obljudila storiti glede borznega prometa in v tem pogledu preustrojiti borzo v Budimpešti. Docela nova je določba o nagodbenih razsodiščih. Ta razsodišča imajo razsojevanje o tolmačenju in izvajaju pogodbe glede ureditve medsebojnih trgovskih in prometnih odnosov. V kompetenco teh razsodišč pa ne spadajo vprašanja o odpovedi gospodarskih pogodb z inozemstvom, kadar tudi ne vprašanja živinskega prometa in veterinarske policije. V razsodišči voli vsaka državna polovica po 4 stalne sodnike, izmed teh pa za vsak slučaj voli vsaka stranka po dva, ki imata nato razsojevanje o začetki. Kar se bančnega vprašanja tiče, je razvidno iz današnje izjave ministrskega predsednika, da se obvezujejo razsodišči, da se ne importirajo živila še takrat spraviti v promet, ko jo pristojni organi na kraju določbe preiščajo in spoznajo za zdrovo. Glede transita živine in mesa iz inozemstva bosta obe državni polovici postopali docela enotno. Glede prometa z vinom se je ogrs

Umrli so v Ljubljani.

Dne 11. oktobra: Ivana Spreitzer, strojevodnica žena, 30 let, Nove ulice 5, jetika.
Pavla Bassin, višega zemljiščnika hč., 4 mes., Marije Teresije cesta 6, Ecclaple infantum.

Dne 12. oktobra: Jera Bandstetter, gostja, 69 let, Radeckega cesta 11, ostarelost.

Dne 13. oktobra: Fran Osredkar, čevljar, 57 let, Krakovske ulice 27, jetika. — Ciril Benedik, pripravnik, 18 let, Stara pot 5. Nephritis chron. — Fran Zirkelbach, knjigoverz sin, 3 dni, Dunajska cesta 6, življenska slabost.

Dne 14. oktobra: Primož Plevl, delavec, 61 let, Radeckega cesta 11, kap.

V deželnini bolnici:

Dne 11. oktobra: Ivana Mencej, delavčna žena, 32 let. Sepsis. — Ivan Spunt, gostilničar, 57 let. Meningitis chron.

Borznna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani

Uradni kursi dina, borse 16. oktobra 1907.

Maloletni papirji.

1. majsko renta

1% srebrna renta

1% avstr. kronska renta

1% zlata

1% ogrska kronska renta

1% posojilo dež. Kranjske

1% posojilo mesta Splet

Zadar

1% bos.-herc. železniško

posojilo 1902

1% češka dež. banka k. o.

1% zast. pisma gal. dež.

hipotečne banke

1% pešt. kom. k. o.

10% pr.

1% zast. pisma Innenst.

hraničnice

1% zast. pisma ogr. cent.

hraničnice

1% z. pis. ogr. hip. ban.

1% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.

1% prior. lok. želez. Trst

Poreč

1% prior. dolenskih žel.

1% prior. juž. žel. kup.

1% avstr. pos. za žel. p. e.

Srečke.

Srečke od 1. 1860%

od 1. 1864

zem. kred. I. emisija

II.

ogrske hip. banke

srbske d. frs. 100%

turške

Basilička srečke

kreditne

čomoške

Prakovske

Ljubljanske

Avstr. rdeč. kršč.

Ogr.

Rudolfove

Šalburške

Dunajske kom.

Delnice.

Jašne železnic

Državne železnic

Avstr.-ogrske bančne deln.

Avstr. kreditne banke

Ogrske

Zivnostienske

Premogokop v Mostu (Brück)

Alpinški montani

Praške žel. ind. dr.

Rima-Murányi

Trboveljske prem. državke

Avstr. orožne tov. državke

Češke sladkarske državke

Vrata.

C. kr. cekim

20 franki

20 marke

20 vereigna

Marke

Leški bankovci

Leški

Češki

Češ

Sprejme se takoj,
gostilna na račun
v mestu ali na deželi. Sprejme se tudi kaka
majhna trgovina.

Ponudbe na upravniki "Sloven
skega Naroda" pod št. "100" 3498-8

I. najpopolnejši Cinématograph-théâtre-français

(v bloušem „Katoliškem domu“) Turški trg št. 1 u I. nadstropju, velika dvorana.

Vsake sredo in soboto nov spored.

Plačilna natakarica

za restavracijo v Ljubljani

se išče.

Poizvedbe pri gospe Novotny na
Dunajski cesti.

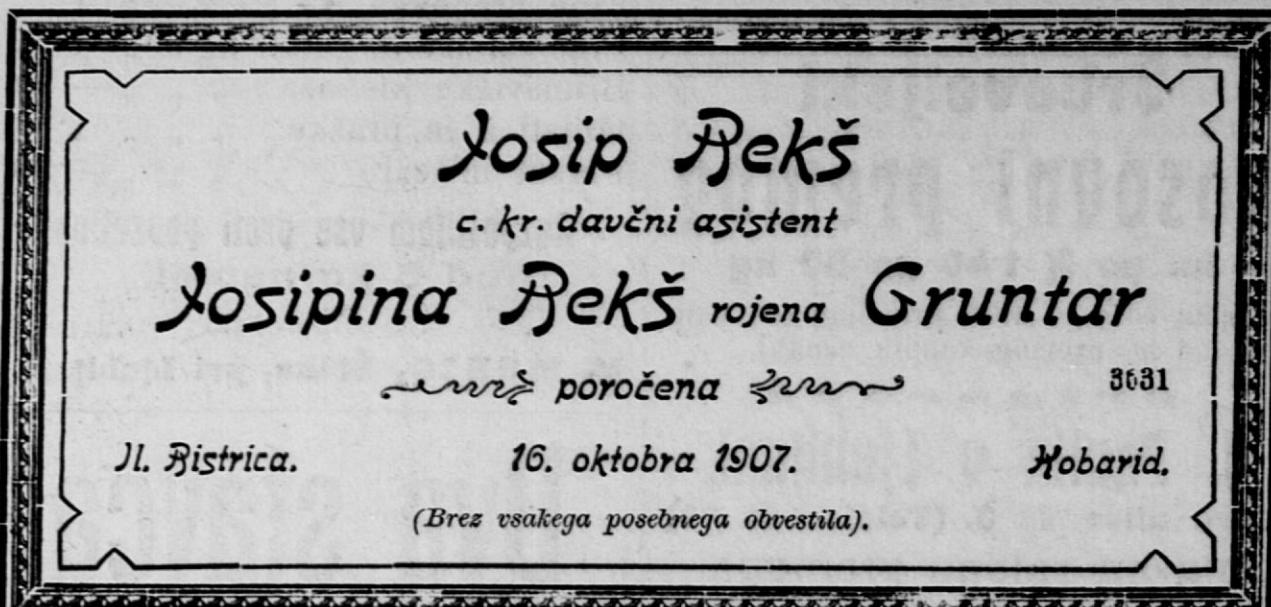
8633

8605 3

Svetovnoslavni FERNET-BRANCA

298-65

tyrdke FRATELLI BRANCA v MILANU
EDINE IN IZKLUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODČNA GRENCICA NA SVETU!
Neutpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Novo ustanovljeno!!!

25 kr. bazar 25 kr.

Ljubljana, Stari trg št. 1.

Prost ogled!

Galanterijsko in usnjato blago, nippes
in dekoracijski predmeti, igrače, ku-
hinjsko orodje in stekleni predmeti.

Stalne cene!

Stalne cene!

Za obilen obisk prosi s spoštovanjem

JOSIP SPIEGL.

3474-2

✓ nakupu se ne sili!

Cene brez konkurence!

Cene brez konkurence!

Fr. Iglič

Ljubljana

Mestni trg št. 11
priporoča največjo
zalogu

nagrobnih vencev
in trakov z napisimi.

3452-3

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.
Radi preizdave sem primoran za 10 do 15%
ceneje prodajati!

300
vinских sodov

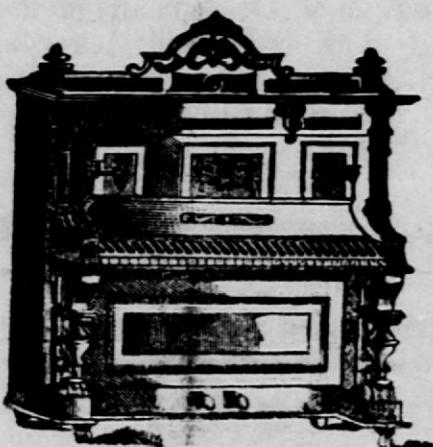
od 300, 400 in 700 litrov iz hrastovega
lesa v prav dobrem stanju oddaja
po nizkih cenah tvrdka

M. Rosner & drug
v Ljubljani.

3494-9

Odaljekovana
Prva kr. tvornica klavirjev
Ljubljana

Hilšerjeve ulice 5 Blizu Gradišča
Rudolf A. Warbinek

Eksport v vse delež.

Jamstvo 6 let.
Priporoča svoje prve vrste, za vsa
podnebja solidno narejene pianine,
klavirje in harmonije tudi samo-
igralne

za gotov denar, na delna
odplačila ali naposodo.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje. 1706 : 5

Največja tvornica na jugu Avstrije.

reklamnih
koledarjev

kot trgovska novoletna darila.

Lepi in ceni vzorci.
Dobe se z torbico ali brez
torbice z tiskano firmo.

Velika zaloga
leplih malih in večjih jaslic
od 10 vin. naprej.

Vzorce dopolnjujejo na ogled.

Se vijudno priporoča 2483-3

Ivan Bonač

trgovina papirja
v Ljubljani

Đopeko-zidake

se dobi v poljubni množini

v parni opekarni JOS. LAVRENČIČA v Postojni.

2705-10

Živina na prodaj

Dvanajst glav goveje živine se bode prodajalo na prostovoljni dražbi v nedeljo, dne 20 t. m. ob 3. uri popoldne na graščini Mała Loka pri Trebnjem na Dolenjskem, in sicer:

2 para lepih po 3 leta starih juncev, ki znajo tudi voziti; 1 par junčkov po 1^{1/2}. leta starih; 1 par junčkov po 8 mesecev starih; 1 junček 6 mesecev star; 1 breja telica; 3 telice po 8 mesecev stare.

Vsa živina je lepa in velike rasti.

Premog kosovnik in orebovnik

najboljše kakovosti iz trboveljskega premogovnika
dobavlja v vsaki množini do vagona pošteno in
zagotavlja točno postrežbo

IVANA TREO

Ljubljana

Ljubljana

∴ Cesta na Rudolfovovo železnico. ∴

Kot izborne, razmeroma ceno kurivo se najbolj priporoča trboveljski orebovnik.

3463-3

Za jesensko sezono

priporoča
nove svile in žamete za bluze, dalje

prilika

za pailette svilo za obleke, črno,
meter po K 2.70.

Ostanki svile čudovito ceno!

A. Persché

Pred škofijo št. 21. Pred škofijo št. 21.

Narodna knjigarna
Ljubljana, Jurčičev trg 3
Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.